

Някои моменти от антиболшевишката съпротива в с. Капатово и югозападната част на Пиринския край

Иван Хаджииванов

По сведения на живеещите в с. Катунци Димитър Артъков, Петър Златков и Горан Хаджидимитров през есента на 1947 г след гроздобер м. октомври в с. Капатово, Петричко (моето родно село) се провежда Национална конференция с делегати от цяла Западна и Южна България, представляващи част от силите на обединяващата се опозиция – анархисти, анархо-комунисти, земеделци-николапетковисти, вемеристи и други, общо около 150-200 човека във воденицата на дядо хаджи Мице, брат на дядо ни хаджи Иван.

Председателствува Стоян Цолов.

Като домакини в организацията на предна линия се включват братята ми Благой и поетът Кръстьо Хаджииванови, които като партизани на и около 9.IX.44 г. с принципната си позиция спасяват от болшевишка мъст и саморазправа на екзекуторите Лисничката, Давко и други, известни в района, живота на дузина хора. Спасените за момента са Димитър Мечкаров, хора от Катунци, Враня и Хърсово. Андон Стойков и Борис Мечкаров и днес разказват за спасените в Капатово трима човека. Това са Илия Зегвелиев (земеделец, кандидат за народен представител, предал на властите преди 1944 г известния Давко за криминални престъпления), уличени са и Живко Стипцаров и Кирил Зикатанов, стрелял срещу издигнатото знаме! Завързаните били освободени само със сериозно предупреждение! – с довода на братята ми, че те не са тръгнали за саморазправа и убийства на невинни и неосъдени от компетентен съд хора за доказана вина, както правят болшевиките. Разбира се, братята ми са имали подкрепата на свои приятели, присъединили се към четата, какъвто е Любен Янкулов и много други!

За съжаление, през м. октомври, когато братята ми отиват да продължат образованието си и не са в четата, в Катунски район Лесничката и

неговата компания, с благословията на болшевиките извършват някои убийства! Убит е Димитър Мечкаров, но не след дълго неговият син Христо заслужено разстрелва Лесничката и емигрира във Франция!

На Конференцията са разисквани въпросите за организирането на повсеместна съпротива и формите на борба срещу тоталния червен терор, срещу масовите убийства, дебългаризацията и македонизацията, насилията за ТКЗС, тоталната национализация и пр., и пр.

Благой е тогава 26 годишен, студент по медицина II курс. Вдъхновен от подвизите на украинския герой Нестор Махно, съпротивлявал се срещу монархисти-кадети, срещу немци и полски интервенти и особено срещу болшевиките и създал република, наречена Махновия, Благой призовава за масова въоръжена съпротива срещу българските продажни болшевики, решили с кръв и насилие да наложат модела на своето престъпно мислене спрямо всички нормално и човешко!

Проф. М. Кадиев, който има честта да познава творчеството и биографията на поета Кръстьо Хаджииванов, оценява в няколко отношения неговата уникалност като личност - макар и съвсем млад, обединяващ българи и гърци в Серес, когато, вдъхновени от декламациите на Кръстьо стотици крачат след него и пеят „Тих бял Дунав” и „Жив е той, жив е”! Другото, което впечатлява е, че този млад творец, тръгнал на борба срещу фашистката диктатура, с още по-голяма сила се ангажира и с творчеството си като горянин отразява борбата срещу болшевизма! В тази връзка искам да спомена истината, че такива партизани преди 9.IX.1944 г, а след това – горяни, в България са няколко десетки достойни българи, но творците като Кръстьо са единици!

На Конференцията, за която говорим, освен по разискваните въпроси, Кръстьо взема отношение и акцентува проблемите за необходимостта от самоусъвършенствването на всеки демократ като алтернатива на неграмотността, простотията и пороците на болшевишките кадри, причиняващи само съсипничества, страдания, недоволства и всячески поразии.

Един вариант от неговата сказка „Чия рожба са пианството и другите пороци” сме съхранили и до днес. Затова, че Благой е създал силна противодействаща организация в селото и района, увлякла почти всички младежи, по-будни земеделски стопани и близки, в буквалния смисъл на думата „другарите” ни разгониха фамилията:

- 7 човека, плюс моя милост – в затвора;
- 7 семейства – изселени;
- на дузина хора от нас им бе съкратен животът предварително, като двама – директно ликвидирани;
- изстъпления, побоища, работа в мини, безработица и пр., и пр;
- четирима емигранти и масови разработки и обработки почти на всеки от фамилията;
- много бяха и изселените, и концлагеристите от околните села и района.

Нашето семейство, заедно с още 40 други от района бяхме изпратени в с. Крушаре, Сливенско.

Настроен от терора, преживелиците и клетвите на майка ми, моя милост, 14 годишен, реших да отмъстя. Тъй като родът ми е имал в миналото тесни връзки с Гоце Делчев и други водачи на ВМОРО и възбуден от разказите и книгите за Организацията, аз през 1956/57 г. реших да я възстановя. На нашия печат, изработен лично от мен, бях написал: ”II-ро ВМОРО”.

Бяхме организирали около 60 членове - младежи и учащи се от селата и гиназиите с център - Катунци и изпратихме и създадохме ядра в гимназиите в Петрич, Сандански и техникума в Банско. Бяхме събрали 15 пушки, гранати, пистолети, патрони, щикове и ножове.

Предадени, през 1958 г. отидохме на съд 9 човека и 5 – в затвора за малолетни. Благодарение на брат ми Благой не бяхме изпратени в току що открития концлагер „Слънчев бряг”.

Съдени: Иван Хаджииванов, Димитър Бундов, Димитър Киров, Благо Гущеров и Иван Туполев, а приблизителните членове на „II-то ВМОРО” по селища бяха:

с. Яново 14
с. Златолист 2
с. Петрово 5-6
с. Горно Спанчево 2
с. Марино поле 3
с. Калиманци 2
с. Капатово 3
с. Тополница 2
с. Кромидово 4
с. Кулата 2
гр. Петрич 3
Гимназия в гр. Сандански 2
с. Белица 2
Гимназия в гр. Петрич 2
с. Пирин 2
гр. Банско 2
с. Голешево 3
гр. Якоруда 1
с. Хърсово 5
с. Горно и Долно Чифлигарово 6